

WILG&MANN

3 - 1994

WILG & MAND

Doelstellingen Stichting Wilg & Mand

- Nieuwe perspectieven zoeken en creëren voor het Nederlandse mandenmaatwerk binnen de potentiële afzetgebieden.
- Behoud van het veelzijdige vlechtvakmanschap: o.a. door het uitgeven van handboeken en het stimuleren van cursussen.
- Behoud van de vakkennis betreffende de griendteelt en bevordering van een goed evenwicht tussen vraag en aanbod.
- Het initiëren en begeleiden van onderzoek/studies binnen het wilg-en-mand vakgebied.
- Het via een speciaal fonds aanschaffen van materiaal met een historische waarde: vlechtwerk, gereedschappen, boeken e.d.
- Het interesseren van zoveel mogelijk Nederlanders (incl. de overheid) voor de activiteiten van de Stichting Wilg & Mand.

Minimumdonatie: f 20,- per jaar

Donateurs ontvangen de bulletins gratis

Stichtingsbestuur:

Voorzitter : H.P. Verboord
Secretaris : C. Tutein Nolthenius
Penningmeester: A.D. van 't Hoog
Leden : P. Craenen, B. van Halen, J. Schilder

Bulletin-redactie:

A.D. van 't Hoog (tel. 05783-1346), C. Tutein Nolthenius,
G.M. Pot-van Regteren Altena.
Bijdragen voor het bulletin kunt u sturen naar het
secretariaat, bij voorkeur getypt of in goed leesbaar
handschrift.

Redactiesecretariaat, administratie en advertenties:

Van Heemstralaan 35, 6814 KB Arnhem, tel. 085-516507

Verzending bulletin:

W. van der Steeg te IJsselstein

Penningmeester Stichting Wilg & Mand:

Hogeweg 11, 8194 LN Veessen, tel. 05783-1346
Girorekening: 26 95 726
Bankrekening: 32 65 03 218, Rabobank, Heerde

Informatie en administratie cursussen:

Mw. C.M. Kuijpers, Sarinkdijk 1, 7255 MS Hengelo (Gld)
tel. 05753-7481

Uitgave: Wilg & Mand. Verschijnt viermaal per jaar.
Veertiende jaargang, 1994 nr. 3

Drukkerij: A.J. van Midden, Dorpsplein 220, 3405 BJ Benschop
© Stichting Wilg & Mand

SAMEN MANDEN MAKEN, MAAR GEEN CURSUS

Het maken van manden, gezellig samen met mensen uit de omgeving, is een idee dat komt uit ons "vakblad". Geen cursus dus onder strenge leiding van een oude rot, maar toch zeer leerzaam.

Samen een dag vlechten bij iemand die over een behoorlijke ruimte beschikt met als wensen licht, verwarming en per persoon een ruimte van ongeveer 3x3 meter. Dit is plezierig, interessant en daarnaast nog leerzaam ook. Wat de een niet meer weet is een peuleschil voor de ander.

Met ons groepje werkten we vier keer telkens één dag per maand, soms van 10.00 tot ongeveer 17.00 uur en soms van 13.00 tot 17.00 uur.

Doordat men telkens met twee kleinere stukken of één grote naar huis keerde werd het enthousiasme steeds groter. Deze manier van werken wil ik mede namens de andere groepsleden warm aanbevelen. De vraag naar een geschikte werkruimte bestaat bij meer mensen dan men denkt. Met z'n vieren is het goed te doen in een ruimte van 6x5 meter.

De onderdelen waar men het juiste niet meer van wist wil ik hieronder graag opnemen. Cursusleiders kunnen daar hun voordeel mee doen door op die punten extra duidelijk te zijn. Ook de beginnende vlechter zal door nog beter op te letten en juist attent te zijn op die punten waar hij of zij de logische volgorde niet begrijpt, kan volgen of onthouden er zijn voordeel mee kunnen doen.

Terugkerende vragen:

1. - Hoeveel stekken bij welke bodemmaat?
- Hoe te handelen bij welke mandgrootte?
2. - Maakt het echt wat uit of de bodemkim wordt gelegd met liggende, dan wel reeds opgebogen staken?
- Hoe te handelen bij wel c.q. géén aparte slijtrand onder de mand?
3. - Wanneer beginnen we de bodemkim met dun en wanneer beginnen we soms twee keer in één ronde met dik?
4. - Snijden we de blees aan de holle kant aan de staak of juist aan de bolle?
5. - Hoe komt het, waar ligt de echte oorzaak, dat bij de één alle staken steeds verder naar buiten willen, terwijl bij de ander de zaak naar binnen wil?
6. - Het maken van een materiaallijst is voor velen een lastige zaak. Is er een standaardlijst of een ezelsbruggetje?

Bij een extra slijtrand onder de mand snijden we de blees aan de bolle kant. Waarom is dit?

Door deze snijwijze zit de blees aan de binnenkant en helt dat staakje als vanzelf naar buiten. Het afwerken met deze rand vindt men makkelijk, terwijl men de bovenrand vaak moeilijk vindt.

7. - Waar is de oorzaak te vinden dat men in de zuidelijke provincies de rand meestal doorhaalt, terwijl men noordelijk meestal afpent?
8. - Tot slot : naamgeving is vaak verwarrend.

ANTWOORDEN OP DE VRAGEN VAN TENG VOSSEN

Behandeld door José Schilder

1. - Voordat je een mand gaat maken moet je eerst weten hoe groot deze moet worden. Als je dat weet kan je ongeveer uitrekenen hoeveel staken je nodig hebt. De mand wordt mooi en stevig als je de staken bij de rand op ca 4 à 5 cm afstand hebt staan. Bij hele kleine mandjes wordt deze afstand kleiner, bij hele grote manden groter.
Wil je een mand maken met een doorsnede van 35 cm dan kan je het aantal staken als volgt uitrekenen:
 $35 \text{ cm} \times \pi (3,14) = 109,9$ en dit getal delen door de afstand tussen de staken, bij een normale mand ca 4,5 cm.
 $109,9 : 4,5 = 24,4$ staken. Dit getal kan je afronden naar boven of beneden, hoe meer staken hoe mooier de mand. Hoeveel bodemstekken je dan nodig hebt kan je ook weer uitrekenen.
5 bodemstekken + 1 doorlegger geven 22 staken en
6 bodemstekken + 1 doorlegger geven 26 staken.
Maar je kunt er altijd een paar extra bijsteken of een paar weglaten.
Dit uitrekenen van het aantal staken en bodemstekken gebeurt eigenlijk nooit, het is de ervaring van de mandenmaker.
2. - In sommige streken wordt geen bodemkim gelegd, maar wordt er later een voetje onder de mand gezet. Bij een voetje worden de staken nadat zij in de bodem zijn ingestoken gelijk aangeprikt en omhoog gebogen. Bij een bodemkim wordt deze kim eerst gelegd en dan pas worden de staken aangeprikt en omhoog gebogen.
3. - Het makkelijkste is het om de bodemkim altijd met dun te beginnen (geldt voor alle kimmen). Alleen bij sommige traditionele manden wordt met de voeten begonnen, hierbij heb je sneller een dikke bodemkim.
4. - De blees aan de staak wordt voor een mand die naar buiten moet aan de holle kant aangesneden. Voor een bolle mand wordt deze aan de bolle kant aangesneden. Voor dit effect moet de blees wel naar de onderzijde van de bodem worden ingestoken.
5. - Bij het leggen van de opzetkim moet rekening worden gehouden met de uiteindelijke doorsnede van de mand. Om dit later nog te corrigeren is erg moeilijk.

6. - De bodem moet in verhouding zijn met de mand, een zware bodem voor een zware mand en andersom. Wanneer je de staken uitgezocht hebt en deze dikte dus weet dan moeten de kimmen altijd dunner zijn als de staken en de inslag moet weer dunner zijn als de kimmen.
"Uitzonderigen bevestigen de regel".
7. - Het doorlaten of afpennen van de rand is streekgebonden. Afpennen wordt voor zover ik weet alleen in een deel van Nederland gedaan. Dit gaat sneller dan doorhalen, én tijd is geld!
8. - Naamgeving verschilt nu eenmaal per streek en blijft daardoor verwarrend. In het boekje "het vlechten van ovale manden met teen" uitgegeven door de Stichting, zit een lijst met verschillende vaktermen binnen Nederland, maar ook in het Duits, Engels en Frans. Naar de verschillende vaktermen binnen Nederland is de werkgroep vaktaal nog onderzoek aan het doen.

José Schilder

ACTIVITEITEN IN HET BEZOEKERSCENTRUM "DE WISSEN"

In het dit voorjaar in Stokkem (B.) geopende bezoekerscentrum wordt op zaterdag 24 september om 20.00 uur de tentoonstelling "Mandensculpturen" geopend. Dit is een tentoonstelling over hedendaagse vlechtkunst met als thema: De mand als sculptuur.

Van vrijdag t/m zondag 25 september en vrijdag 28 t/m 30 oktober worden in het bezoekerscentrum "De Wissen" workshops over initiatie van vlechttechnieken gehouden. Voor verdere informatie: Stadhuis Stokkem, Rechtestraat 7, 3650 Dilsen-Stokkem, tel. 089-755016.

KOPY VOOR BULLETIN 1994-4

Uw geschreven bijdragen voor het volgende bulletin ontvangt de redactie graag vóór 15 november a.s. Denkt u eraan om zo mogelijk leuk illustratiemateriaal erbij te voegen?

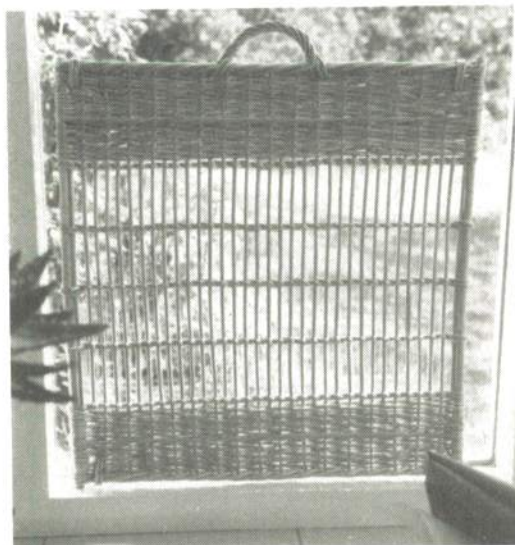
Foto's, maar vooral tekeningen zijn zeer welkom.

de Redactie

In W & M 1993-1 schreef ik over "geruite vensterhortjes" die in vroegere eeuwen in Nederland in gebruik zijn geweest. Ze zijn bekend uit beschrijvingen, maar afbeeldingen ervan waren niet te vinden. Tot ik in een tijdschrift een reproductie tegenkwam van een schilderij van Pieter de Hoogh, waarop er, onmiskenbaar, twee voor de ramen te ontdekken bleken. Met de vraag: wie waagt zich eens aan een reconstructie, besloot ik toen dat stukje. Wel, José Schilder is aan het werk gegaan en het resultaat ziet u hierbij op de foto's van de fraaie, door haar gevlochten replica (55 x 48 cm).

M.P.

MANDEN MET MATE(N)

Raamhortje

Dit maal geen mand ,maar wel vlechtwerk op maat.
47 cm breed, 50 cm hoog.

Materiaal: geschilde teen of buffteen.

Hiervoor gebruikt men:

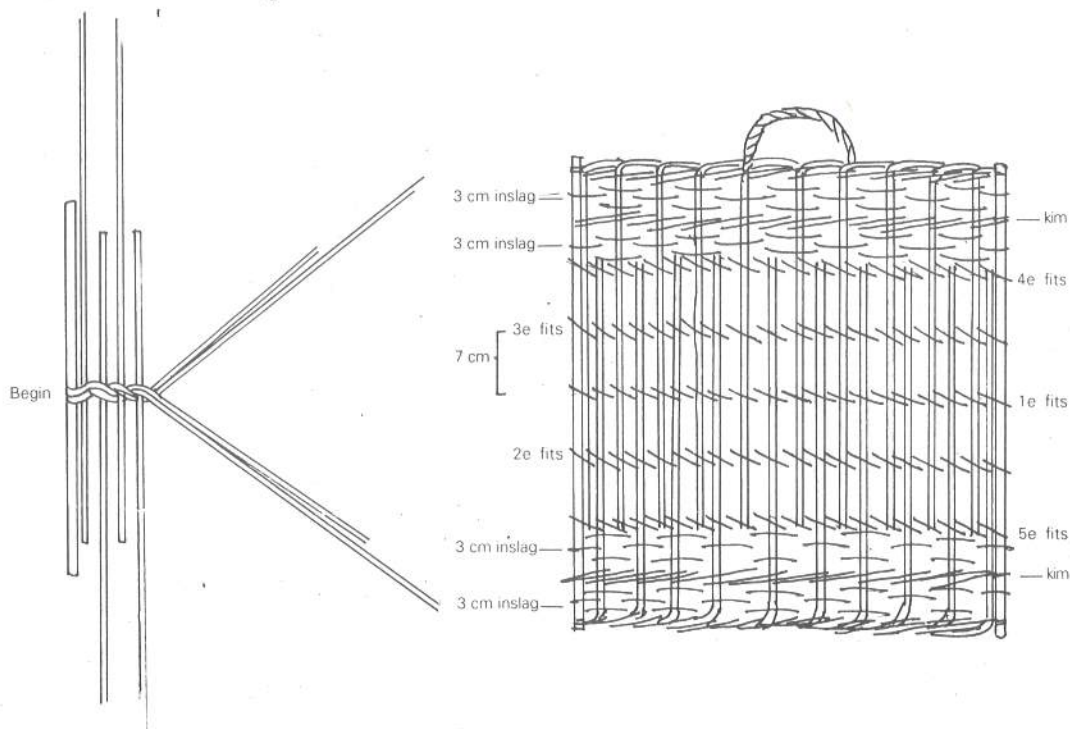
- 2 dikkere stekken: ca 60 cm lang, 9 mm doorsnede
- ca 40 staken: 5,5 mm doorsnede, 140 lang
- 10 fitstwijgen: 4,5 mm doorsnede, 140 lang
- 12 kintwijgen: 5 mm doorsnede, 140 lang
- ca 40 inslagtwijgen: 4,5 mm doorsnede, 140 lang
- 2 wijgen voor het oor: 5 mm doorsnede, 140 lang

Beginnen met 1 dikke stek met daarnaast een staak met de voet naar achter. Deze leg je op een werktafeltje (ca 25 cm hoog) en klemt ze vast onder je voet.

Beginnen met de middelste fits. Tijdens het fitsen leg je er iedere keer een staak bij. De staken komen om en om te liggen. De 1ste met de voet naar achter, de 2de met de top naar achter, de 3de met de voet naar achter enz. Eindig met een top naar achter met daarnaast één dikke stek.

Wanneer de 1ste fits erin ligt, de 2de fits op 7 cm afstand leggen. Beginnen aan de andere zijde. Na de 2de de 3de enz. aldoor op 7 cm afstand en aan de andere zijde dan de vorige beginnen.

Na de 2 buitenste fitsen de ondereinden van de staken afknippen. Dan aan de onder- en bovenkant 3 cm inslag, voet bij voet en top bij top. Vervolgens een kim van 3 en weer 3 cm inslag. Aan de onder- en bovenkant een rand van

voor 2, achter 1 leggen. Deze aan het begin en einde met een stropje afwerken. De stekken niet te kort afknippen en aan de bovenkant een oortje maken.

José Schilder

Anleitung zum Flechten mit Weiden

Bernard und Regula Verdet-Fierz, Bern 1993

ISBN 3-258-04626-3, ca Z.fr. 70,-

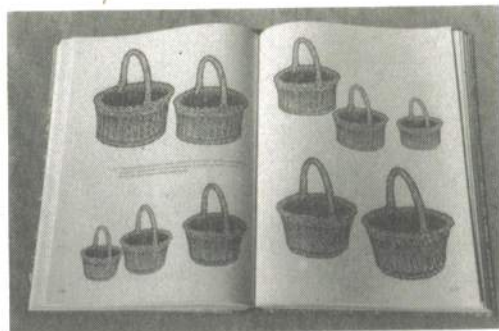
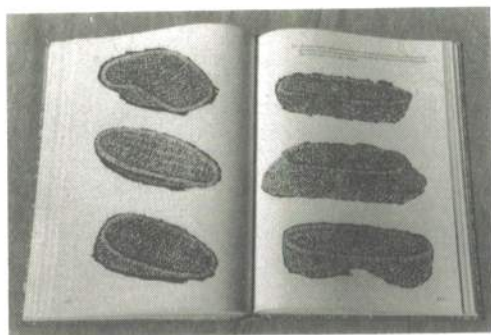
Uitgave in het Engels: Willow Basketry

Cleveland, Colorado, U.S.A. (1993 of 1994)

ISBN 0934026-88-2, \$ 21,95 (minder mooie uitgave)

Bij het doorbladeren van dit boek krijg je direct de indruk van een goed doordachte, overzichtelijke en logische opzet. En, ook voor zover het de illustraties betreft, van groot vakmanschap.

Inleidende hoofdstukken gaan over de geschiedenis en het eigen karakter van vlechtwerk. Dan begint de auteur, Bernard Verdet, zijn eigenlijke instructie met de beschrijving van soorten en variëteiten, en van teelt, oogst, verwerking, opslag en gebruik van teenhout. (Een aardig voorbeeld van dit laatste is b.v. hoe een helling verstevigd kan worden met heel lage tunen van levend hout, een soort van miniatuur terrassenbouw.) Veel aandacht besteedt hij daarna, terecht, aan de inrichting van de werkplaats, met veel nuttige wenken. Dan volgen er hoofdstukken over het voorbereiden van het materiaal, en over details en kneepjes van verschillende vlechttechnieken. En, alsof hij de lezer(es) op het hart wil drukken steeds goed na te denken voordat hij aan een volgende mand begint: enkele principes van vormgeving. Waarna die lezer/leerling het gevoel zal hebben dat hij, zó goed voorbereid, proberen mag zijn eerste mand te gaan maken.

De tweede helft van het boek bevat uitvoerige en goed gedetailleerde werkbeschrijvingen van een zevental basisvormen van manden. Eén van deze is, uiteraard, de ovale mand. Zoals te verwachten was missen we hier de (Engels-) Nederlandse techniek. Deze wordt, behalve in onze eigen uitgave "het vlechten van ovale manden" ook door Gabriel & Goymer beschreven, als een alternatief voor de methode met doorgestoken en omwonden stekken. Kennelijk volgen de

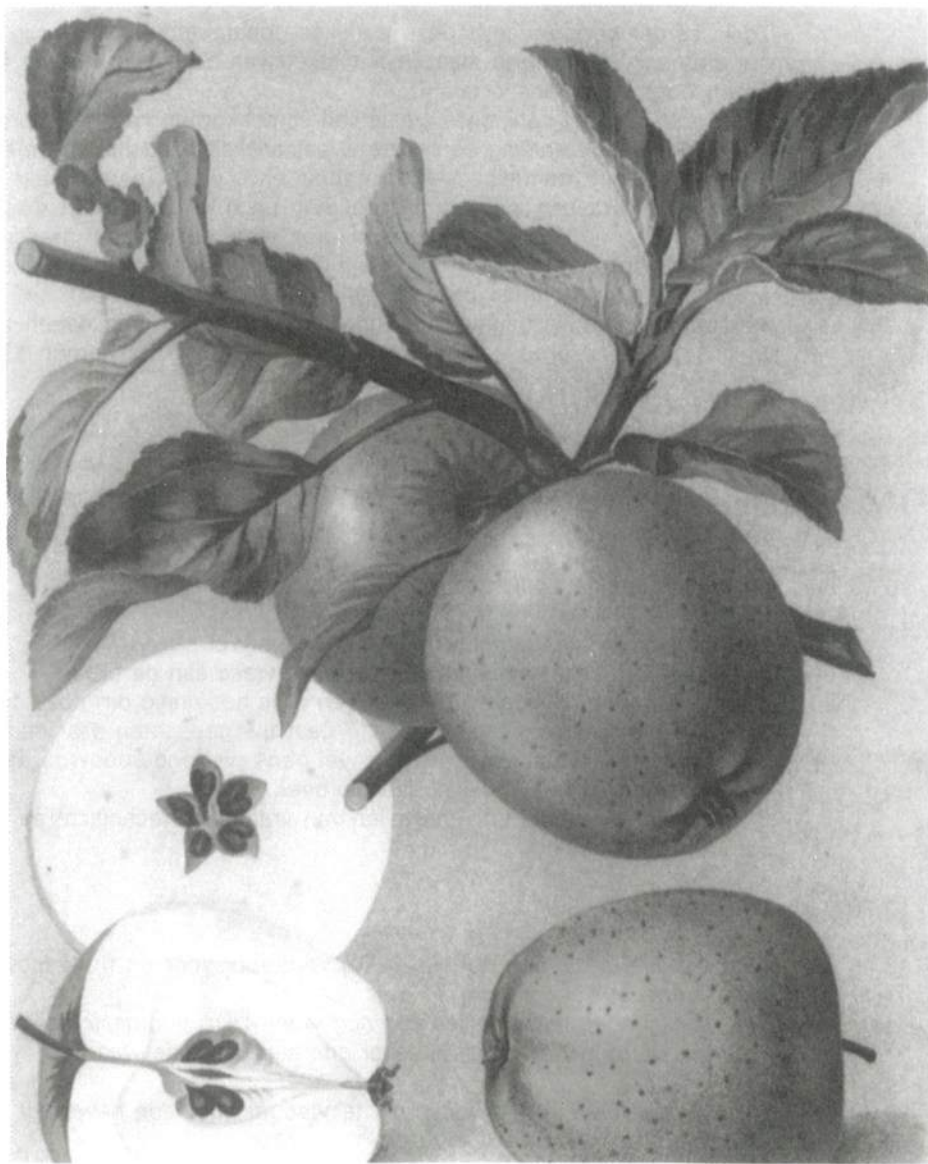
Een weerzien en hernieuwde kennismaking met

Vruchten uit een
er
erleden tot 19nu

S
o
u
v
e
n
i
r
s

v
a
n

e
e
u
w
e
n

Ananas Reinette

PROGRAMMA DONATEURSDAG

Programma en tevens uitnodiging.

U krijgt geen aparte brief over de donateursdag.

Zoals eerder geschreven is onze jaarlijkse donateursdag dit keer in het noorden van het land en staat in het teken van de herfst, dus de fruit- en noten oogst- en transportmanden.

Dit te meer omdat nabij onze plaats van samenkomst door de Noordelijke Pomologische Vereniging een grote tweejaarlijkse expositie van meer dan 50 verschillende fruitrassen wordt gehouden. Appels, peren maar ook noten in vele rassen worden geëxposeerd en u kunt vruchten waarvan u de naam niet kent daar laten determineren als u exemplaren meebrengt. Het fruit wordt aantrekkelijk opgesteld en de Stichting Wilg & Mand zal zorgen dat er gedurende de drie daagse tentoonstelling ook vlechtdemonstraties gegeven worden en gedurende twee dagen zelfs les. Men geeft adviezen over onderhoud en snoei van vruchtbomen. Ook is er appelsap te proeven en te koop.

Ons dagprogramma is als volgt:

- 10.00 - 10.30 uur Ontvangst in het Dorpshuis 'De Tippe', Lester Geonplein 5 te Vledder, tel 05212 - 1737 (20 km N van Meppel)
- 10.30 uur Opening door de voorzitter
- daarna voordracht over fruit en verpakking
 - bespreking van meegebracht mand- en vlechtwerk
 - huishoudelijk gedeelte, hierbij komt o.a. de vraag aan de orde:
"Moet/wil onze Stichting stichting blijven of is het zinnig om deze om te zetten in een vereniging met leden ?" Laat uw gedachten daar eens over gaan want het stichtingsbestuur wil wel eens wat onderbouwde meningen van donateurs horen. * zie notitie hierover.
 - Ook is er gelegenheid tot het stellen van vragen op technisch- en administratief gebied.
- 12.30 - 13.30 uur Lopende lunch
- 13.30 - 16.00 uur Gezamenlijk naar Frederiksoord, 4 km verderop, voor de fruitexpositie in de Tuinbouwschool.
Wie daar genoeg heeft gezien kan nog weer 4 km noordelijk naar het Rotanmuseum in Noordwolde, zeker ook een bezoekje waard.
- 16.00 uur Weer verzamelen in het Dorpshuis te Vledder voor een nawoord/ samenvatting van onze voorzitter.

In de middag zullen er zoals vorig jaar gereedschappen en boeken te koop zijn. Ook over materiaalvoorziening kan gesproken worden.

Voor de Pomologische tentoonstelling kunnen nu geen manden meer ingeleverd worden. Maar brengt u wel zelf gemaakte of leuke niet zelf gemaakte manden mee zodat anderen daar van kunnen genieten.

De kosten van koffie/thee en lunch + entree fruitexpositie is f 25,- per persoon indien u betaalt voor 12 oktober. Na die datum zijn de kosten

f 2,50 hoger. Gaarne het bedrag overmaken op postgiro nr 26 95 726 of banknr 326 503 218 t.n.v. de penningmeester in Veessen onder vermelding donateursdag en hoeveel personen !
Het Rotanmuseum moet u **ter plaatse** betalen (f 4,50 pp f 3,50 voor 65+).

Vledder is niet makkelijk per openbaar vervoer te bereiken maar als carpoolen voor u moeilijk of niet mogelijk is, meldt u dit dan tijdig aan het secretariaat dan zullen we transport van het station Meppel proberen te regelen.

Een zo volledig mogelijke deelnemerslijst, mede met het oog op het carpoolen, wordt na aanmelding en betaling kort voor de donateursdag aan u toegezonden. Wij zien uw aanmelding graag tegemoet en hopen u op onze fruitige donateursdag te ontmoeten.

De secretaris,

C. Tutein Nolthenius

Vranja

VOOR- EN NADELEN VAN STICHTING TEGENOVER VERENIGINGEN

STICHTING

Bestaat uit bestuur en donateurs en/of vrienden.

Oprichtingsacte en reglementen onderling door het eerste bestuur opgesteld en door notaris goedgekeurd.

Het bestuur regelt alles en beslist zelf.

Bestuursleden genomen uit bekenden, rouleren, en zijn meest herkiesbaar (door de overige bestuursleden). Bestuursfuncties onderling verdeeld.

Werkt makkelijk in het raam van statuten en reglementen. Wijzigingen brengen ze zelf aan (onder goedkeuring van notaris).

Inkomsten uit giften en donaties en extern te verwerven subsidies.

Jaarstukken intern goedgekeurd.

Begroting intern opgesteld.

Minimum aantal vergaderingen door de statuten bepaald. Invloed donateurs in wezen nihil.

Activiteiten gericht op de algemene doelstellingen. Niet zo gericht op een of meer personen.

VERENIGING

Bestaat uit bestuur en leden en donateurs.

Ledenvergadering stelt bij meerderheid van stemmen in speciale vergadering de statuten en reglementen vast onder goedkeuring van de notaris, evenals wijzigingen. Bestuursleden worden door de ledenvergadering al of niet in functie gekozen uit de voorstellen van bestuur en leden. Zij rouleren en kunnen herkozen worden.

Jaarstukken en begroting worden door de vergadering goedgekeurd.

Inkomsten uit lidmaatschapsgelden (door de vergadering bepaald), donaties en extern verkregen subsidies.

Invloed leden 100% (mits zij een meerderheid in de vergadering hebben van tenminste 50% en e.e.a. volgens reglementen).

Doelstellingen vaak gericht op activiteiten van de leden. Bij afnemende belangstelling kan het leiden tot persoonlijke voordelen en niet ten bate van het meer algemeen belang (doelstelling).

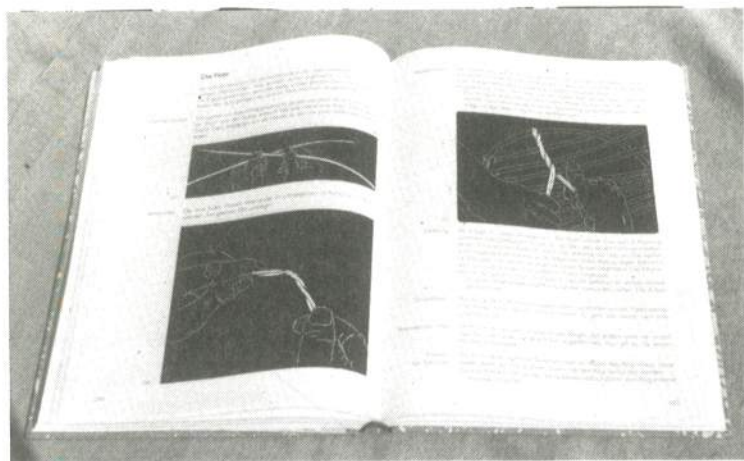
OPROEP

Ook dit jaar zal het bestuur het bijzonder op prijs stellen indien u weer zelfgemaakt mandwerk wilt meenemen naar de donateursdag. Steeds is die presentatie weer een boeiend deel van de dag. Het ontwerp van uw manden zal dit keer sterk moeten worden bepaald door de fruittentoonstelling die we 's middags bezoeken. Te denken valt aan plukmanden voor appels en peren maar ook oogstmanden voor wal- en hazelnoten en bosbessen. Manden die aan een singel om de nek of schouder gedragen worden of aan de broekriem zodat beide handen vrij zijn. Een noten bewaarmand (notenwanne) zou welkom zijn. Kortom manden voor presentatie en etalage die het fruit goed tot zijn recht laten komen. Voor uw inspiratie kunt u terecht in de musea waar op schilderijen vaak mandjes met o.a. zacht fruit zijn afgebeeld.

We rekenen op een royale 'oogst'.

Zwitsers deze laatste, w.s. algemeen(midden?)Europese methode.

Verdet besluit dit gedeelte met aantekeningen over behandel-
deling en onderhoud van voltooid vlechtwerk, alsmede het
verven van twijg. Hij complementeert het boek met een opga-
ve van literatuur, van adressen en musea in verschillen-
de landen, en een register.

Speciale aandacht verdienen de buitengewoon fraaie illus-
traties van de hand van zijn vrouw: Regula Verdet-Fierz.

Zij meent, m.i. terecht, dat foto's niet het beste medium
zijn om elk detail, elke handgreep van een techniek duide-
lijk af te beelden. Daarom heeft zij haar tekeningen uige-
voerd op scraperboard (karton met witte en zwarte lagen).
Het komt het vlechten het meest nabij, zegt zij in haar
voorwoord, omdat beide technieken: tekenen en vlechten,
zo onmiskenbaar handwerk zijn. Technische details tekende
zij wit-op zwart, en het resultaat, de voltooide manden,
zwart-op-wit. Dubbele pagina's die één type mand laten
zien met de daarop mogelijke varianten, zijn een ware lust
voor het oog! Acht pagina's in kleur bevredigen minder.
Je vraagt je af waarom hier blauw als grondkleur is ge-
bruikt, in plaats van zwart of bruin.

Dit boek is niet alleen een uitstekend instructie- en
naslagwerkboek, het wijst ook op interessante verbanden
met geschiedenis, cultuur en samenleving, en richt daar-
mee als het ware je blikken op kleine en boeiende zij-
paadjes.

Een welkome aanwinst voor iedere op het gebied van
vlechtwerk gespecialiseerde bibliotheek.

M.P.

Jac. van Someren inspireert op verzoek van Philips

Jac. vertelde ons het volgende hierover:

"Bij het 8-jarig bestaan van Philips Natuurkundig Laboratorium was een groot personeelsfeest gepland. 2000 werknemers met allerhande activiteiten en daarin paste ook kunst. Werknemers die daar iets mee wilden doen konden dat. Eén daarvan was het tentoonstellen van keramische werkstukken die gemaakt waren door de vrouwen van deze werknemers. Mij werd gevraagd ook iets te doen op het feestterrein. Wat...., dat kon ik zelf bepalen! Ik koos voor een "eend" die ik enkele jaren geleden gevlochten had. Deze plaatste ik op een beschilderde vlonder en liet deze op de vijver vol kano-activiteiten drijven. Het lukte en werd het succes.

Eend en ballonnen drijvend op de vlonder

Het beschilderen van de UV-filters

Ik stelde ook een groepje "levensverwekkers", zaadjes (spermatozoiden), op. Deze waren gevlochten van teen en met een afmeting van 1.50 m.

Van een aantal bomen was hun "hart" duidelijk zichtbaar gemaakt, doordat ik een gevlochten modelhart van 1 m doorsnee erin ophing. Dezelfde soort bomen hadden een verschillend hart, n.l. van buff, witte of grauwe teen omgehangen gekregen. Hiermee heb ik de individualiteit van die bomen willen verbeelden.

Hoofdmoot was echter dat kinderen van wilgetenen gevlochten zgn. placemats konden beschilderen. Daarbij de nodige voorzieningen treffen, zodat ze op deze uitermate zonnige dag als ULTRAVIOLETFILTER gedragen konden worden tegen de felle zonnestralen. Iedereen een persoonlijke bescherming! Alles was gevlochten van wilgeteen. Het werd een tenige dag", aldus Jac.

EEN WEEK VLECHTEN IN "DE BOUWBAMSLEUTEL"

25-29 juli 1994 te Doetinchem.

Aanwezig waren: Anneke, Annemarie, Ardi, Berno, Bert, Cecile, Françoise, Gertie, Geertje en Mieke.

Onze goeroe was Arie.

De accommodatie voldeed prima qua vlechtruimte, keuken en sanitaire voorziening.

Er werden liters zweet verdampt, bij temperaturen van boven de 30 graden die de hele week zouden aanhouden. De helft van de groep bestond uit beginners en de rest waren min of meer gevorderden. De cursusweek begon met een praktisch-technische instructie, terwijl de kennismaking pas later op gang kwam. Bij het scoutinggebouw was een prima veldje om te kamperen. Vijf cursisten maakten daar dankbaar gebruik van. In de sleurhut (caravan) sliep Cecile eerste klas. De hut was voorzien van een privé zwembak, waarin iedereen zich mocht verkoelen.

De eerste dag is iedereen gestart met een ronde mand. De bodem werd gemat en er werd een hollandse eer gebruikt. Iedereen zette ook nog een hengel op de mand.

De tweede dag liep de groep uit elkaar. De meest uiteenlopende manden werden gemaakt: hondenmanden (groot en klein), ajour boodschappenmanden, ovale manden, een kippemand, dienbladen met gevlochten randen, een wandelstokmand en een hoenderik. Iedereen leerde oren aan-naaien. Voortaan gebruikt iedereen thuis zijn eigen gevlochten manden. De variëteit in technieken was enorm: hollandse-, franse- en zeeuwse eer.

Er werd heel wat (af) gemat. Arie was onvermoeibaar om iedereen van instructie te voorzien en de handdoek was paraat om alle zweetdruppeltjes op te vangen. Tegen woensdagavond wisten we al dat hij hiervoor onderscheiden moest worden. Dit is donderdagmorgen bij de koffie voltrokken met een 3-sterren berkebast/wilgeteen hanger.

*Zomercursus Doetinchem
1994 grote verscheidenheid
gemaakt door vnl. beginners*

De groepsfeer werd verhoogd door het organiseren van een barbecue op donderdagavond. De meeste mensen die thuis sliepen zijn toen langer gebleven. De kampeerders hebben de avonden gezellig doorgebracht met wandelen in de omgeving. Daisy, ons kamphondje (van Annemarie), was gek op koeien. De groep heeft ook het museumstadje Bronkhorst bezocht in de late avonduren. Scrooge opende voor ons vijf minuten het Dickensmuseum.

Iedere ochtend moesten de kampeerders zich haasten om de koffie te maken, omdat de andere cursisten steeds eerder aankwamen.

Al met al was het een heel geslaagde cursusweek.

F. Takken

*Geef oude modellen een
nieuw gebruiksdoel*

CURSUS MANDENVLECHTEN

Harderwijk

Cursus o.l.v. Brand van Rijn
10 donderdagavonden van 19.30-22.00 uur,
beginnende 1 sept. in buurthuis "De Tweeling"
te Harderwijk. Inlichtingen en aanmelden bij
Christa Robijn, tel. 03410-26341.

Leersum

Cursus o.l.v. Brand van Rijn
5 dinsdagavonden van 19.00-22.00 uur, begin-
nende 27 sept. bij voldoende belangstelling in
de "Muzemix" te Leersum. Aanmelden bij Annet
Mallant, tel 0334-60001.

Heerde

Cursus o.l.v. Arie van 't Hoog
Dagcursus op maandag 26 sept. en 3, 10, 17 en
31 okt. in Creatief Centrum De Hank. Aanmel-
den aldaar, tel. 05782-3214.

- Maartensdijk** Cursus o.l.v. Jan de Vos.
Viermaal een tweedaagse cursus op vrijdag 30 sept. en 1 okt., op 21 en 22 okt., op 11 en 12 nov. en op 6 en 7 jan. '95. Opgave bij Marian van Voorst-van Brenk, tel. 03461-3746.
- Hauwert** Cursus o.l.v. Georg Rijken
24, 25 en 26 okt. van 10.00-17.00 uur, Hauwert 86 te Hauwert, tel. 02290-18295.
- Hei en Boeicoop** Cursus o.l.v. Tonny Gerfen
2de week november.
- IJsselstein** Cursus o.l.v. Bep Vink
Cursus beginnende maandag 19 sept. (10 lessen), zit al helemaal vol. In jan. '95 start op donderdagavond in het Kerkelijk Centrum te IJsselstein een nieuwe cursus, van 20.00-22.00 uur.
- Nederweert-Eind** Cursus o.l.v. Hr. Tillemans
In het Openluchtmuseum wordt het komende seizoen weer een cursus gegeven, maar deze is reeds helemaal volgeboekt.
- Warnsveld** Cursus o.l.v. Tonny Gerfen
10 maandagavonden, beginnende in dec. Ook deze cursus is volgeboekt.
- Schoorl** Cursus o.l.v. José Schilder
10 maandagavonden, aanvang 3 okt. in de "Oorsprong", Damweg 7, Schoorl, tel. 02209-2672. In het voorjaar '95 vindt hier opnieuw een cursus plaats.
- Bergen N.H.** Cursus o.l.v. José Schilder
Tweedaagse cursus in de herfstvakantie. Opgave bij Willemijn Schimmel, tel. 02208-97939.
- Amsterdam** Cursus o.l.v. José Schilder
6 keer woensdagmiddag, van 13.30-16.30 uur, Doe het zelf school, Keizersgracht 18, tel. 020-6247048.
- Dordrecht** Cursus o.l.v. José Schilder
In het voorjaar '95 wordt er naar aller waarschijnlijkheid op de lokatie van "Jong Dordrecht" weer een weekcursus mandenvlechten gegeven.
- Frederiksoord** Cursus o.l.v. Arie van 't Hoog
Tweedaagse cursus "kennismaken met mandenvlechten" op zondag en maandag 23 en 24 okt. tijdens de Pomologische tentoonstelling op de Tuinbouwschool. Kosten f 45,- per dag. Opgave bij Arie van 't Hoog, tel. 05783-1346.

Voor meer informatie over bovengenoemde cursussen kunt u terecht bij Mevrouw C.M. Kuipers, Sarinkdijk 1, 7255 MS Hengelo (Gld.), tel. 05753-7481. U kunt zich ook op een wachtlijst laten plaatsen voor als er bij volgeboekte cursussen open plaatsen vallen.

OOK IN DE VAKANTIE ALLERT OP MANDEN

In het Belgische Gent vond ik een gevelsteen met een mand erop afgebeeld. De gevelsteen was één van de zes gevelstenen op dit pand, een winkeltje met lekkerijen.

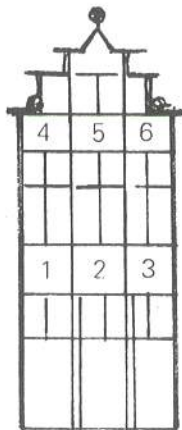
Van de eigenaresse van de winkel kreeg ik de volgende informatie over de gevelstenen. De stenen stellen de Barmhartigheden voor en er zijn er zes afgebeeld. De eigenaresse meent echter dat het er zeven moeten zijn, maar de zevende ontbreekt.

De stenen stellen voor:

1. de hongerige voeden (dit is de steen met de mand die gevuld is met brood)
2. de hongerigen laven
3. de naakten kleden
4. de vreemdelingen herbergen
5. de gevangenen verlossen
6. de zieken bezoeken

De zevende zou moeten zijn: de doden begraven. Misschien symboliseert de schoorsteen deze Barmhartigheid wel.

Josè Schilder

VRIJE VORM VAN EEN ZWITSERSE MANDENMAKER

Dat wilgeteen zich behalve voor mandenmaken ook leent voor een vrijere vormgeving, mits goed doordacht en met vakmanschap uitgevoerd, toont dit werkstuk van de Zwitserse mandenmaker Bernard Verdet. Hij noemt het "Lampen-objekt". Het is gemaakt van witte teen en rotting ("rotan"). Hoogte 180 cm, diameter 45 cm.

Verdet woont en heeft zijn werkplaats in Guarda (Unterengadin). Hij geeft in het voor- en najaar een cursus aan de Heimatschule Mülene (Richterswill).

